

תורת אמך

ביאורי סוגיות והדרכה לימודית

מסכת ברכות -

פרק תשיעי

ברכות הראיה

סוגיה ב: ברכה על ראיית מקום שנעשה בו נס

נכתב בסייעתא דשמיא

על ידי

אליהו מאיר ליפשיץ

ב"ר חיים שמאי ז"ל

ישיבת ברכת משה, מעלה אדומים

סוגיה ב: ברכה על ראיית מקום שנעשה בו נס

***

רקע

ניתן לחלק את הברכות שבמשנה לשני סוגים: א. ברכות ראייה. ב. ברכות הודאה. הברכות "שעקר עבודה זרה מארצנו", "שכחו וגבורתו מלא עולם", "עושה מעשה בראשית" ו"שעשה את הים הגדול" הן ברכות ראייה. הברכות "הטוב והמטיב" ו"שהחיינו" הן ברכות הודאה.

ברכת "שעשה נס במקום זה", יכולה להיות מוגדרת גם כברכת ראייה וגם כברכת הודאה, ולפיכך יש להגדיר את מהות הברכה.

מקורות

א. גמ' נד.-נד: "גמ' מנא הני מילי... משום הכי אבלעה בלועי"

ב. תוס' ד"ה אבני

רי"ף מב:-מג. באלפס, "הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל... את ערי הככר וגו'"

תלמידי רבינו יונה מג. באלפס ד"ה גמ'

רא"ש סי' א-ב

רשב"א ד"ה הרואה

ג. אבודרהם הל' ברכות, השער השמיני ד"ה הרואה, כתב ה"ר אשר

ד. רמב"ם הל' ברכות פ"י ה"ט

ה. שו"ע סי' ריח, ומשנה ברורה

רשב"א ד"ה הרואה

הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל אומר ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה. ודוקא פעם ראשונה חובה מכאן ואילך רשות, וכן כתב הראב"ד ז"ל. והא דאמרינן בגמרא דאמר ליה רבא לההיא דנפל עליה אריא בעבר ימינא כל אימת דמטי להתם בריך ברוך שעשה לי נס, התם נמי לאו בחובה קאמר ליה אלא דאיהו בעי מיניה אי מצי לברוכי או לא, ואמר ליה דכל אימת דמטי התם אי בעו לברוכי הרשות בידו ושפיר דמי ולא בחובה. ונסים שנעשו לישראל הכל חייבין לברך עליהן, אבל בנס דידיה איהו ובריה ובר בריה חייב לברך, אבל לכולי עלמא לא כדאיתא בגמרא. ומסתברא דלאו דוקא בריה ובר בריה ותו לא, אלא כל יוצאי ירכו ואין להם הפסק מפני שכולן כשותפין באותו נס. ועל נס רבו מברך כרב חנא דברוך אדרב יהודה רביה, ואף על גב דבעיא היא בירושלמי [פ"ט ה"א] מהו לברך אניסא דרביה ולא פשטה, איכא למפשטיה מהא דרב חנא דאיתא בגמ' לקמן [ע"ב]. והכי נמי בעו בנס אביו ולא אפשריטא התם ואפשריט בגמרינן. והכי נמי אמרו בירושלמי [שם] דעל נס דיחיד אם הוא איש מסוים כיואב בן צרויה, או שנתקדש שם שמים על ידו כגון חנניה מישאל ועזריה מברכין עליו. ומסתברא דדוקא אותו מקום שנעשה לו נס על קדוש השם ככבשן האש ובור האריות ואף אלו אמורין בגמרא לקמן [נז:].

וכתב הראב"ד ז"ל דכל ברכות אלו אינן צריכות לא שם ולא מלכות לפי שאינן ברכות קבועות. והביא ראייה לכל אלו ההיא דרב חנא דבריך אדרב יהודה בריך רחמנא דיהבך לן ולא יהבך לעפרא. ואף רב יהודה פטר עצמו בענייית אמן אחר ברכה זו. ועוד ראייה מברכת הזימון שאין בה לא שם ולא מלכות לפי שאין לה קבע, שלא בכל עת שהוא אוכל הוא מברך ברכת הזימון. והוא בעצמו ז"ל דחה ראייה זו דלמא טעמא דברכת הזימון משום דאיכא בעיקר ברכת המזון ברכות ג' דאית בהו מלכיות ואזכרות. לפיכך הקלו בזה. ואף ההיא דרב חנא ורב יהודה מסתברא דלאו ראייה היא, דאף היא איכא למימר דאזכרה ומלכות קאמר בה. אלא שהתלמוד קצר בה שלא היתה שם הכונה ללמד על נוסח הברכות אלא עיקר הברכות, וכדרך שקצרו בברכת שהחיינו שהיא בשם ומלכות. וגדולה מזו אמרו בנימין רעיא דאמרינן בפרק כיצד [מ:] דאכל ואמר בריך מריה דהאי פיתא ואמר רב יצא, ואקשינן והאמר רב כל ברכה שאין בה הזכרת השם אינה ברכה, ואמרינן דאמר בריך רחמנא מריה דהאי פיתא, ואפילו הכי קצר בה הגמרא ולא הזכיר בה הזכרה, שלא היתה הכונה אלא שאין נוסח הברכה מעכב. ובהדיא אמרו כן בירושלמי [ה"א] דכל ברכות אלו דמתניתין בשם ומלכות, דגרסינן התם על מתניתין דהכא, ר' זעירא רב יהודה בשם רב כל ברכה שאין בה שם ומלכות אינה ברכה, אמר ר' תנחומא אנא אמרית טעמא ארוממך אלהי המלך. רב אמר צריך אתה, ושמואל אמר צריך אלהינו. ואף הרמב"ם ז"ל כן כתב [הל' ברכות פ"י ה"ט] שכלן בשם ומלכות.

ס פ ר א ב ו ד ר ה מ ה ל כ ו ת ב ר כ ו ת , ה ש ע ר ה ש מ י נ י

הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל כגון מעברות ים סוף ומעברות הירדן ומעברות נחלי ארנון וכיוצא בהם צריך ליתן שבח והודאה למקום: בא"י אמ"ה שעשה נסים לאבותינו במקום הזה. ובגמרא [נד.] יליף לה מיתרו, שנאמר: ברוך ה' אשר הציל וגו'. וכתב ה"ר גרשום ברבי שלמה: אף על גב דיתרו לא היה רואה מקום הנס ואנן הרואה תנן, יש לומר כיון שהיה רואה ישראל שניצולו מן הים כמי שראה מקום הנס דמי. ולפי סברא זו אין המקום גורם, דהוא הדין אם רואה אותם רבים שאירע להם הנס חייב לברך עד כאן. ומקשי בגמרא: ואניסא דיחיד לא מברכינן? והא הוא גברא דהוה אזיל בעברא דירדנא נפל עליה אריא איתעביד לה ניסא ואיתצל מיניה, אתא לקמיה דרבא, אמר ליה: כי מטית להתם אימר ברוך שעשה לי נס במקום הזה, ומתריך: אניסא דרבים כוליה עלמא צריכי לברוכי אבל אניסא דיחיד הוא ובריה ובר בריה צריכי לברוכי וכוליה עלמא לא צריכי, כך הוא גורס הרי"ף ורבינו האי ורב אחאי וכן כתב הרמב"ם. ויש ספרים שאין כתוב בהם אלא אניסא דיחיד הוא ניהו לברוכי, ובירושלמי [פ"ט ה"א] משמע כגרסא ראשונה, דמבעיא ליה מהו שיברך אדם על נסי אביו ורבו. אם היה מסוים כגון יואב בן צרויה וחביריו ואדם שנתקדש בו שם שמים כגון דניאל וחביריו מברך. נס של שבטים מהו שיברך? מאן דאמר כל שבט ושבט איקרי קהל צריך לברך, מאן דאמר כל השבטים איקרי קהל אין צריך לברך, שמע מינה דבעי לברוכי על נסי אביו ורבו, ומצאנו ברב חסדא בגדתאה ורבנן דאודו רחמנא דיהבך לן ולא יהבך לעפרא כדאתפח רב יהודא. אלמא על נסי רבו נמי מחייב לברוכי.

כתב ה"ר אשר מלונגיל הא דמברכינן, בין אניסא דרבים בין אניסא דיחיד, דוקא כנס שהוא יוצא ממנהג העולם או מדרך התולדה, כגון מעברות הים ומעברות הירדן והדומה להם, וכמו בריה דראבנא דאיתרחיש ליה ניסא ונפק ליה עינא דמיא בפקתא דערבות. אבל נס שהוא מנהג העולם ותולדתו, כגון שבאו עליו גנבים בלילה ובא לידי סכנה וניצל וכיוצא בזה, אינו חייב לברך שעשה לי נס במקום הזה. ואם תאמר, והרי פורים שהיה נס כמנהג העולם ומברכים שעשה נסים? ויש לומר, התם נמי יצא ממנהג העולם מפני ב' דברים: הא' שבטל כתב המלך והוא הפך דת פרס ומדי. והב' שהרג קרוב לפ' אלף מאומתו בעבור אהבת אשה אחת ואין זה מנהג העולם וטבעו. ובתנוכה

לאו משום מעשה דיהודית מברכין שעשה נסים, אלא משום פך השמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול ולא היה להדליק אלא יום אחד ונעשה בו נס והדליקו ממנו ח' ימים, שהיה כמעשה אליהו ואלישע עד כאן.

הסבר הסוגיה

הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל, אומר: ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה.
[משנה נד.]

ברכת "שעשה נסים" פותחת את פרק הרואה, אבל יש מקום להתלבט אם ברכה זו היא ברכת הראייה, כיון שניתן להבינה באחת משתי דרכים:

א. ברכת ראייה. כשם שהרואה תופעות פיזיות ייחודיות [זיקין, רעמים, ברקים, הרים, גבעות וכדו'] מברך על התופעות הללו, כך הרואה תופעה רוחנית של נסים שהקב"ה עושה לישראל - צריך לברך.

ב. ברכת הודאה. ברכת "שעשה נסים" היא ברכת הודאה על הנס. כשאדם מגיע למקום שנעשה בו נס, הוא עומד מול ניסו, ועמידה זו מחייבת הודאה חדשה על הנס. בין שתי הדרכים הללו יש כמה נפקא מינות:

א. זמן הברכה. אם הברכה היא ברכת הראייה ניתן לברך רק תוך כדי דיבור לראייה¹, ואם הברכה היא ברכת הודאה ניתן לברך אף לאחר כדי דיבור².

ב. הרשב"א [ד"ה הרואה] מביא את שיטת הראב"ד, שיש הבדל בין הרואה את מקום הנס בפעם הראשונה לבין הרואהו פעמים נוספות. הרואה בפעם ראשונה את המקום שנעשה בו נס, חייב לברך ברכת "שעשה נסים", הרואה מכאן ואילך רשאי לברך אבל אינו חייב.

כנראה, ששיטת הראב"ד היא, שיש הבדל בין הברכה בראייה הראשונה לבין הברכה בשאר הראיות. הברכה בראייה הראשונה היא מדין ברכת הודאה על הנס, הברכה על שאר הראיות היא מדין ברכת הראייה. כפי שראינו, ברכת הראייה היא רשות לשיטת הראב"ד, אבל ברכת הודאה על הנס היא חובה גמורה אפילו לשיטת הראב"ד³.

ג. נס שניכר במקום⁴. תוס' [נד: ד"ה אבנין מצטטים בשם רבינו יהודה: "כיון שאין הנס ידוע על פי המקום כי הנך אין מברכין עליו אלא אותם שעשה להם הנס". לדעת רבינו

¹ הנפקא מינה היא על פי פסק המשנה ברורה סי' רכז סקי"ב, ועיין שער הציון אות יז.

² ניתן לפקפק בנפקא מינה. ברכת הגומל, שהנס עצמו גורם להודאה, ניתן לברך אף זמן רב לאחר הנס, אבל ברכת "שעשה נסים", שראיית המקום היא המחייבת את ההודאה, לא ניתן לברך לאחר כדי דיבור לראייה.

³ אמנם מהרשב"א [ד"ה הרואה] משמע שהוא מקבל את החילוק של הראב"ד בין הפעם הראשונה שהברכה חובה, לשאר פעמים שהברכה רשות, למרות שמשמע מדבריו שברכות הראייה חובה. לדעת הרשב"א צריך לומר שברכת "שעשה נסים" היא ברכת הודאה, וחובת הודאה היא רק בפעם הראשונה, כעין ברכת הגומל שמברכים אותה רק פעם אחת בלבד. אמנם לא מצאנו בפוסקים דעה זו, וכנראה שהם הבינו כנאמר למעלה.

⁴ נס הניכר במקום = שרואים את חפץ שנעשה בו הנס, רואים את אבני אלגביש, ורואים את מי הירדן. נס שלא ניכר במקום = שאין שום חפץ שבו נעשה הנס. רואים את המקום שבו נפל מחנה סנחריב, אבל אין במקום ביטוי ממשי לנס.

יהודה האדם שנעשה לו נס מברך בין על נס שניכר במקום ובין על נס שלא ניכר במקום, אבל שאר בני אדם המברכים, מברכים רק על נס שניכר במקום.

נראה להסביר את שיטת רבינו יהודה, שהאדם עצמו מברך מדין הודאה על נס, ולכן הוא מברך אפילו כשאינן הנס ידוע על פי המקום, אבל שאר בני אדם מברכים מדין ברכת הראייה, ולכן הם מברכים רק כשרואים את החפץ שנעשה בו הנס.

ד. אדם שנעשו לו שני נסים בשני מקומות, והזכיר את שניהם בכרכה שברך במקום הראשון, ותוך שלושים יום הגיע למקום השני. לפי הדרך שהברכה היא ברכת הודאה, אינו חוזר ומודה, שהרי הודה כבר על שני הנסים, לפי הדרך שהברכה היא ברכת הראייה, חייב לברך בשני המקומות [המשנה ברורה (סק"ט) פוסק שחוזר ומברך, והוא מצטט (בשער הציון אות יד) את העולת תמיד שאינו חוזר ומברך].⁵

המשנה אומרת שהרואה מקום שנעשה בו נס מברך "שעשה נסים", אך אינה מגדירה מהו נס. הדוגמאות לנס המובאות בכרייתא שבגמ' [נד.] עוסקות בנסים על טבעיים בלבד [מעברות הים, מעברות הירדן, מעברות נחלי ארנון, אבני אלגביש במורד בית חורון וכו']. הגמ' מביאה דוגמא שאינה נס על טבעי, והיא המקרה של מר בריה דרבינא שהלך ברסקתא דמחוזא ונפל עליו גמל משוגע, ונעשה לו נס ונפלה חומת הבית, והיה לו מקום להסתתר.

האבודרהם [הלכות ברכות, השער השמיני] מתייחס לנקודה זו, וכותב בשם הרא"ש מלוניל: "אין מברכין על נס אלא בנס שהוא יוצא ממנהג העולם, אבל נס שהוא מנהג העולם ותולדתו, כגון שבאו עליו גנבים בלילה ובא ליד סכנה וניצל וכיוצא בזה, אינו חייב לברך".

נראה ברור, שאין כוונת האבודרהם שמברכים רק על נס הסותר את חוקי הטבע כמעברות הירדן, מעברות נחלי ארנון ואבני אלגביש במורד בית חורון, שהרי מהמקרה של מר בריה דרבינא מוכח שיכול להיות נס שאינו סותר את חוקי הטבע. אלא כל נס החורג ממנהג העולם, אפילו אינו סותר את חוקי הטבע, מברכים עליו. ההצלה מפני גנבים אינה חורגת ממנהג העולם, אך צירוף המקרים שקיר נפרץ בדיוק בשעה שהתנפל עליו גמל, חורג ממנהגו של עולם.⁶

קשה מאוד להגדיר מהו נס היוצא ממנהג העולם, ולכן במקום לקבוע הגדרה ברורה נצטט מקרים שדנו בהם הפוסקים.⁷ באו גנבים בלילה, וזעק לעזרה ובאו והצילו אותו - הנס אינו יוצא ממנהג העולם ואין מברכים עליו. כמו כן, נפלה אבן סמוך לו ונתקע סכין סמוך לעינו - אינו מברך על כך שהאבן לא נפלה עליו. אבל אם נפלה עליו אבן והיה אמור למות

⁵ גם בברכת "שעשה נסים" בחנוכה יש ספק דומה, אם מברכים ברכת הראייה על ראיית הנרות, או שמברכים ברכת הודאה. הנפקא מינה היא לגבי זמן הברכה. אם הברכה היא ברכת הראייה צריך לברך לאחר הדלקת הנר. אם הברכה היא ברכת הודאה, מברכים לפני ההדלקה, כפי שבפורים מברכים לפני קריאת המגילה.

⁶ אמנם האבודרהם מסביר שמברכים "שעשה נסים" בחנוכה מפני נס פך השמן, ואינו מזכיר שמברכים על הנצחון של המכבים במלחמה, שאינו סותר את חוקי הטבע אך יש בו חריגה ממנהג העולם שהרבים מנצחים את המעטים [צריך עיון מדוע הוא מתייחס רק למעשה של יהודים ואינו מתייחס לנצחון במלחמה].

⁷ עיין בסוגיה הבאה [עמ' 384] דיון דומה לגבי ברכת הגומל.

ממנה, ולא מת, מברך [משנה ברורה סקל"ב]. נפל מסולם גבוה וניצל, לדעת החיי אדם אינו מברך, שאין הנס חורג מדרך הטבע, לדעת המשנה ברורה [שער הציון אות כט] אפשר שהנס חורג ממנהגו של עולם ומברך.

המשנה והגמ' עוסקות רק בברכה על מקום שנעשה בו נס. יש ראשונים המחייבים ברכה גם על ראיית אדם שנעשה לו נס. הראשונים מביאים שתי סיבות שונות לברכה זו:

א. אבודרהם [הלכות ברכות, השער השמיני ד"ה הרואה]: ברכה על מקום שנעשה בו נס נלמדת מיתרו, והוא לא ראה את המקום שנעשה בו הנס, אלא את בני האדם שנעשה להם הנס. מכאן, שכשם שמברכים על ראיית מקום הנס כך מברכים גם על ראיית בעל הנס. ב. הרא"ה [ד"ה והקשה הראב"ד] סובר שמברכים על ראיית אדם שנעשה לו נס, שברכה זו אינה גרועה מברכת "שהחיינו", שאדם מברך כשרואה את חברו כשלא ראהו שלושים יום.

בין שתי השיטות הללו נפקא מינה גדולה. לדעת האבודרהם, שראיית אדם נלמדת מראיית מקום מברכים רק על ראיית אביו, רבו או אדם מסויים [שרק בהם מצאנו ברכה על ראיית מקום הנס]. לדעת הרא"ה, הלומד את הברכה מברכת "שהחיינו", מברכים על כל אדם החביב לו, שהוא שמח בראייתו.

הגמ' מחלקת בין נס של יחיד שרק הוא (וצאצאיו) מברכים, לבין נס של רבים שכל עם ישראל מברכים. נשאלת השאלה, מה הדין בזמננו שרוב עם ישראל נמצא מחוץ לארץ ישראל, האם נס הנעשה לכל היושבים בארץ ישראל מוגדר כנס של יחיד שרק היושבים בארץ צריכים לברך, או כנס של רבים שכל עם ישראל צריך לברך?

ניתן להביא ראיה, שנס הנעשה ליושבי הארץ אינו מוגדר כנס של רבים, ממפלת סנחריב. הראשונים [תוס' ד"ה אבני, תוס' רא"ש ד"ה אבני] שואלים מדוע הגמ' אינה מביאה את מפלת סנחריב ברשימת הנסים שמברכים עליהם, והרי חזקיה היה אדם מסויים - מוכח שכיוון שעשרת השבטים גלו, הנס של חזקיה אינו נס של רבים, וניתן לברך עליו רק מפני שחזקיה אדם מסויים.

תוס' רבי יהודה החסיד [ד"ה ואבני] מעלה נקודה זו בצורה מפורשת: "ושמא סובר כמו שאמר בירושלמי דשבט אחד לא איקרי קהל, מיהו קאמר התם שעל נס אדם מסויים כגון יואב בן צרויה וחביריו ודניאל חנניה מישאל ועזריה שנתקדש שם שמים על ידיהם מברך, וכל שכן שזה הנס אירע לחזקיהו וכל שארית ישראל שהיה עמו שהיה קידוש השם".

אולי ניתן ליישם את ההסבר השני של תוס' רבי יהודה החסיד בדיוננו. עם ישראל בארץ ישראל הוא "שארית ישראל", ובהצלה מהגויים הרוצים להשמידנו יש קידוש השם, ומברכים.

סיכום

ניתן להבין את מהות ברכת "שעשה נסים" בשתי דרכים: א. ברכת שבת, כשאר ברכות הראייה. ב. ברכת הודאה.

מהמשנה ברורה הפוסק, שהמברך במקום אחד על שני נסים שנעשו לו, חוזר ומברך במקום השני אף תוך שלשים יום, משמע שברכה זו היא ברכת הראייה. אמנם ניתן לטעון שהברכה היא גם ברכת הראייה וגם ברכת הודאה.

מהמגן אברהם [סי' ריח סק"א] הפוסק כרבינו יהודה, שבעל הנס מברך אף על פי שהנס אינו ידוע על פי המקום, ואחרים מברכים רק כשהנס ידוע על פי המקום, משמע, שלאדם עצמו הברכה היא גם ברכת הודאה, ולאחרים הברכה היא רק ברכת הראייה⁸.

הלכה

השו"ע [סי' ריח] פוסק שחייבים לברך ברכת הנסים על פי הכללים הבאים :

א. מברכים את הברכה בשם ומלכות [סע' א. השו"ע אינו חושש לשיטת הראב"ד (המובאת בסוגיה

הקודמת עמ' 372)].

ב. מברכים רק על נס שנעשה לכל ישראל, אין מברכים על נס שנעשה למקצת שבטים [סע' ב].
ג. מברכים רק אם לא ראה את המקום שלושים יום [סע' ג]. המשנה ברורה [סקי"א] מביא ספק של המגן אברהם, כיצד מחשבים שלושים יום, האם כולל את הימים שראה בהם, או שצריך שלושים יום חוץ מהימים שראה בהם. המשנה ברורה פוסק מספק כדעה האחרונה.
ד. מברך על מקום שנעשה לו נס פרטי, או מקום שנעשה נס לאבותיו ולאבות אבותיו, או על נס שנעשה לרבו [סע' ד-ו]. כמו כן מברכים על נס של אדם מסויים, ועל נס של אדם שנתקדש בו שם שמים [סע' ז]. המשנה ברורה [סקט"ז] מכריע, שבן ונכד מברכים בין אם נולדו לפני הנס, ואז הנס אינו נוגע להם אישית [ומברכים משום כבוד אביהם], ובין אם נולדו לאחר הנס, ואז הנס נוגע להם אישית. אבל נין וצאצאיו מברכים רק אם הנס נוגע להם אישית, ובזכות הנס הם חיים בעולם.

ה. המגן אברהם [סק"א] פוסק כשיטת רבינו יהודה, שמברכים רק בנס הניכר במקום. המשנה ברורה [סק"ז] מביא פסק זה ללא ערעור, אבל בשער הציון [אות א] הוא מסתפק בדין זה, ונשאר בצריך עיון למעשה.

ו. השו"ע מביא שתי דעות אם מברך רק על נס היוצא ממנהגו של עולם, או על כל נס. השו"ע מכריע שיברך על נס היוצא ממנהגו של עולם בשם ומלכות, ועל שאר נסים ללא שם ומלכות [סע' ט].

ז. הרמ"א פוסק, שמברכים על ראיית אדם שנעשה לו נס [סע' ו]. המשנה ברורה [סקכ"א] פוסק שמברכים רק כשרואה את אביו, רבו או אדם מסויים. על חבר שהוא שמח בראיתו, מברכים "שהחיינו" ואין מברכים ברכת "שעשה נסים", שברכה זו היא ברכה על הנס שנגרם, ולא על השמחה שיש לו בפגישת ידיד קרוב.

⁸ לפי זה, המברך במקום אחד על שני נסים שנעשו לו, ותוך שלושים הגיע למקום אחר שנעשה לו בו נס, והנס אינו ידוע על פי המקום - אינו מברך. כיוון שבירך תוך שלושים על שני הנסים, אינו יכול לברך ברכת הודאה, וכיוון שהנס אינו ניכר על פי המקום, אינו יכול לברך ברכת הראייה.